

СПРАВКА
ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА МОНИТОРИНГОВИТЕ ПРОГРАМИ, ВКЛЮЧЕНИ В
НАЦИОНАЛНАТА СИСТЕМА ЗА МОНИТОРИНГ НА ОКОЛНАТА СРЕДА ПРЕЗ
2013 Г.

Справката е изготвена въз основа получената до 31.12.2013 г. в ИАОС информация за обслужването на НАЦИОНАЛНАТА СИСТЕМА ЗА МОНИТОРИНГ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

НАЦИОНАЛНА СИСТЕМА ЗА КОНТРОЛ КАЧЕСТВОТО НА ВЪЗДУХА

**Техническо състояние на Националната автоматизирана система за контрол
качеството на атмосферния въздух през 2013 г.¹**

Националната система за мониторинг на околната среда извършва оценка на качеството на атмосферния въздух върху територията на страната, разделена на 6 Района за оценка и управление на качеството на атмосферния въздух (РОУКАВ), утвърдени със Заповед № 1046/03.12.2010 г. на министъра на околната среда и водите.

През 2013 г. дейността на Националната система за мониторинг на качеството на атмосферния въздух се регламентира със Заповед на министъра на околната среда и водите № РД 66/28.01.2013 г., в т.ч. брой, вид на пунктовете, контролирани атмосферни замърсители, методи и средства за измерване.

През 2013 г. Националната система за контрол на КАВ се състои от следните пунктове:

- ✓ 30 стационарни автоматични измервателни станции (АИС);
- ✓ 4 АИС за мониторинг на КАВ в горски екосистеми (Рожен, Юндола, Витиня и Старо Оряхово);
- ✓ 7 ДОАС системи (Differential Optical Absorption Spectroscopy), разположени в градовете Свищов, Никопол, Силистра, Бургас и Стара Загора (с. Могила), с. Остра Могила и с. Ръжена;
- ✓ 9 пункта с ръчно пробонабиране и последващ лабораторен анализ.

В Националната система за мониторинг на КАВ ежедневно се контролират концентрациите на основните показатели, съгласно закона за чистотата на атмосферния въздух (ЗЧАВ): фини прахови частици (ФПЧ₁₀, ФПЧ_{2.5}), серен диоксид, азотен диоксид/азотни оксиди, въглероден оксид, озон, бензен, олово, кадмий, никел, арсен, полициклични ароматни въглеводороди (ПАВ). Допълнително, според характера и източниците на емисии в отделни райони от територията на страната се контролират специфичните показатели: амоняк, аерозоли на сярна киселина, толуен, ксилен, стирен, серовъглерод, сероводород, метан и неметанови въглеводороди, както и някои други специфични замърсители.

Контролират се и следните метеорологични параметри: скорост и посока на вятъра, атмосферно налягане, обща слънчева радиация, влажност и температура на въздуха.

Всички автоматични станции (АИС и ДОАС) работят в непрекъснат режим на работа (24 часа), като данните за КАВ от тях постъпват в реално време в съответните регионални диспечерски пунктове (регионални бази данни в РИОСВ) и в централния диспечерски пункт в ИАОС София - Националната база данни за КАВ.

Ръчните пунктове за мониторинг на въздуха работят само в светлата част на денонощието (4 пробовземания на ден, 5 дни в седмицата).

Системата за качеството на атмосферния въздух разполага и с 6 броя мобилни автоматични станции (МАС), включени към регионалните лаборатории в София, Пловдив,

---

¹ Справката е изготвена въз основа на месечните доклади на РЛ и РИОСВ за работния статус на АИС.

Плевен, Стара Загора, Варна и Русе. Станциите са разпределени пропорционално по територията на страната като дават възможност за обслужване на територията на цялата страна. МАС се използват за извършване на допълнителни измервания в райони, в които липсват или е ограничен броят на стационарните пунктове, както и при аварийни ситуации, поръчки от държавни и общински организации, за проследяване ефекта от изпълнението на общинските програми за намаляване нивото на атмосферните замърсители. Дейността на МАС ежегодно се регламентира с графици, утвърждавани от министъра на околната среда и водите.

Мониторинговата програма на комплексна фонова станция /КФС/ „Рожен” включва компонент въздух към Националната система за контрол на КАВ и компоненти води, почви и растителност.

1. Компонент „атмосферен въздух”- През 2013 г. дейността на Националната система за мониторинг на качеството на атмосферния въздух на КФС „Рожен” се регламентира със Заповед на министъра на околната среда и водите № РД 66/28.01.2013г. Ежедневно се контролират концентрациите на основните показатели, съгласно закона за чистотата на атмосферния въздух (ЗЧАВ): фини прахови частици (ФПЧ₁₀, ФПЧ_{2.5}), серен диоксид, азотен диоксид/азотни оксиди, озон, бензен, олово, кадмий, никел, арсен, полициклични ароматни въглеводороди (ПАВ). Контролират се и следните метеорологични параметри: скорост и посока на вятъра, обща слънчева радиация, количество валеж, влажност и температура на въздуха.

2. Компонент „води”:

2.1. Повърхностни води – Мониторинговата програма се извършва на 2 фонови пункта: р. Чепеларска – извор и р. Бяла – над с. Соколовци.

Брой пунктове – 2, взети проби – 2, извършени анализи – 36, анализирани показатели – 18.

С писмо на ИАОС изх. №93-00-9085/23.04.2013г. е прекратен мониторингът на повърхностни води.

2.2. Мониторинговата програма за отлагания във валеж(дъжд и сняг) – 1 пункт на открито. Честотата на пробовземане е един път в месеца.

взети проби – 10, извършени анализи – 138, анализирани показатели – 15.

3. Компонент „почви” – извършено е пробовземане от 3 пункта – КФС „Рожен”, мотел „Рожен” и връх „Снежанка”. Взети проби - 27, извършени анализи – 171, анализирани показатели – 7.

Предприети мерки за подобряване на дейността на мрежата за контрол на качеството на атмосферния въздух през 2013 г.

През първото полугодие на 2013 г. завърши обществена поръчка за „Преместване и инсталиране в нови кабинни на оборудването от АИС „Старо Оряхово”, АИС „Юндола”, АИС"Ян Палах", гр. Варна, АИС „Извори”, гр. Девня и преместване на АИС „Добрич.” Чрез преместването на станциите беше изпълнено изискването на Приложение № 6 към член 11 от Наредба №12/2010 за норми за серен диоксид, азотен диоксид, фини прахови частици, олово, бензен, въглероден оксид и озон в атмосферния въздух на всички пунктове за контрол качеството на атмосферния въздух.

В съответствие с единния подход, през първото шестмесечие на 2013 г. беше извършена проверка и калибриране на апаратурата за контрол качеството на атмосферния въздух (ККАВ) от експерти на Калибровъчна лаборатория, изпълнявайки годишна програма, утвърдена от изпълнителния директор на ИАОС. Калибрирани и проверени са измерителните устройства в АИС, съгласно изискванията на Европейското и националното законодателство по отношение контрола и качеството на измерванията на атмосферен въздух и емисионен контрол са :

415 бр. – през първото шестмесечие на 2013 г./ автоматични газанализатора за контрол качеството на атмосферния въздух (ККАВ);
 48 бр. автоматични газанализатора за емисионен контрол;
 15 бр. многоканални (многокомпонентни) анализатора за емисионен контрол;
 142 бр. – през 2013 г./ пробовземни устройства за ФПЧ10 и ФПЧ2.5 – проверка по дебит .

Издадени са 212 сертификата от калибриране съгласно действаща система за управление на акредитираната лаборатория по Европейски стандарт БДС EN ISO/IEC 17025:2006

Отчет за изпълнение на графици на мобилните станции за контрол качеството на атмосферния въздух през 2013 г., утвърдени от МОСВ

Мобилните станции се използват за извършване на допълнителни измервания в райони, в които липсват или е ограничен броя на стационарните пунктове, както и при аварийни ситуации, поръчки от държавни и общински организации. Изготвен е годишен график за работа на МАС. Графикът е утвърден от министъра на околната среда и водите и е изпратен в РЛ за изпълнение и РИОСВ за сведение и оказване на съдействие.

При изготвяне на графика за 2013 г. са взети предвид следните фактори:

- районите за измерване са определени съгласно утвърдения от МОСВ *Списък на районите за оценка и управление качеството на атмосферния въздух*;
- честотата и продължителността на измерване са определени съгласно изискванията на утвърдената от МОСВ *Инструкция за предварителна оценка на качеството на въздуха*;
- предвидени са допълнителен брой дни за извънредни измервания, аварийни ситуации, поръчки от държавни и общински организации и др.;
- предвидени са паралелни измервания за определяне нивото на ФПЧ10;
- предвидени са достатъчен брой дни за калибриране, профилактика и подготовка за измерването.

В ИАОС е постъпила следната информация за дейността на МАС за контрол КАВ² за изпълнение на графици за 2013 г.:

Таблица 1

РИОСВ	Район за ОУКАВ	Продължителност и честото на измерване по график	Продължителност и честото на измерване	Причина за неизпълнение на графика
Варна Шумен	гр. Белослав, кв. Акациите	51 денонощия ЕМ	51 денонощия ЕМ	
	гр. Търговище	51 денонощия ЕМ	51 денонощия ЕМ	
	гр. Варна, жк Чайка	28 денонощия ЕМ	28 денонощия ЕМ	
Плевен Враца Монтана	Община Лом	51 денонощия ЕМ	51 денонощия ЕМ	
	Общ. Бяла Слатина	51 денонощия ЕМ	51 денонощия ЕМ	
	Община Луковит	51 денонощия ЕМ	51 денонощия ЕМ	
Пловдив Пазарджик Смолян	Асеновград	51 денонощия ЕМ	41 денонощия ЕМ	Ремонт на МАС
	гр. Пещера	51 денонощия ЕМ	51 денонощия ЕМ	
	гр. Велинград	51 денонощия ЕМ	51 денонощия ЕМ	

² Протоколите от измерванията на КАВ с мобилните станции се съхраняват в дирекция „МООС” и ГД ЛАД

Русе В. Търново	Разград	51 денонощия ЕМ	51 денонощия ЕМ	
	Севлиево	51 денонощия ЕМ	51 денонощия ЕМ	
	Габрово	51 денонощия ЕМ	51 денонощия ЕМ	
София Перник Благоевград	Ботевград	51 денонощия ЕМ	51 денонощия ЕМ	
	Кюстендил	51 денонощия ЕМ	51 денонощия ЕМ	
Стара Загора Бургас Хасково	Ямбил	51 денонощия ЕМ	51 денонощия ЕМ	
	Карнобат	51 денонощия ЕМ	51 денонощия ЕМ	

ЕМИСИОНЕН КОНТРОЛ **Инструментален контрол**

В изпълнение на изискванията на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 6/1999 г. за реда и начина за измерване на емисиите на вредни вещества, изпускани в атмосферния въздух от обекти с неподвижни източници, ИАОС, съгласувано с РЛ, РИОСВ и МОСВ изготви годишен График на предприятията с източници, подлежащи на контролни измервания от РИОСВ. Графикът е утвърден от министъра на околната среда и водите и е изпратен в РЛ и РИОСВ за изпълнение.

При изготвяне на графика се вземат предвид следните обстоятелства:

- предприятията, подлежащи на контролни измервания от съответната РИОСВ се контролират един път годишно. При промяна вида на горивните уредби, горивата или при други технологични промени се извършват измервания два пъти годишно;
- резултатите от контролните измервания се изпращат от РИОСВ в ИАОС до 15 дни след изтичане на съответното полугодие;
- за предприятията с утвърдени планове за мониторинг, РИОСВ следи за стриктното им спазване, като 15 дни след изтичане на всяко полугодие информира ИАОС и МОСВ за изпълнението им;
- за предприятия с утвърдени планове за мониторинг, които са значителни източници на вредни вещества, по преценка на РИОСВ, се извършват допълнителни контролни измервания;

В ИАОС е постъпила информация за проведен инструментален контрол на следния брой предприятия, източници на емисии на вредни вещества в атмосферния въздух през 2013 г.:

Таблица 2

Общо	План за 2013 г.	Изпълнение 2013 г.	Неизпълнение 2013 г.
	Брой обекти	Брой обекти	Брой обекти
Благоевград	4	3	1
Бургас	11	9	2
Враца	11	10	1
В. Търново	4	4	0
Монтана	9	8	1

Пазарджик	2	2	0
Плевен	2	2	0
Пловдив	2	1	1
Смолян	6	5	1
София/ИАОС	5	4	1
Перник	3	3	0
Ст. Загора	3	3	0
Хасково	2	2	0
Шумен	15	15	0
Всичко:	79	71	8

Обекти, на които не е извършен ЗИК и причини

	РИОСВ	обект	Причини за неизпълнение
1	Благоевград	„АБ Кафтанови” ООД	Неритмично натоварване
2	Бургас	„Благоустройствени строежи” ЕООД, Бургас	Не работи
		„Берко 90-Берковски” СД, Котел	Неритмично натоварване
3	Враца	„Вега Стар” ЕООД, Бяла Слатина	Не работи
4	Монтана	„Алмина” АД, Лом	Не работи
5	Пловдив	„Мебелор” ООД, Пловдив	Недостатъчно натоварване
6	Смолян	„Радопея Белев” ООД, Смолян	Недостатъчно натоварване
7	София	„Пътстрой-92” АД, АБ Костинброд	Недостатъчно натоварване

РИОСВ Русе и РИОСВ Варна нямат обекти за контрол в утвърдения план за инструментален контрол през 2013 година.

Предприети мерки за подобряване на дейността на системата за мониторинг на емисии на вредни вещества във въздуха през 2013 г.

Графикът за 2013 г. е изготвен чрез оптимизиране на броя на контролираните предприятия, а именно: не са включени обекти, провеждащи СПИ и/или СНИ съгласно Наредба за изменение и допълнение на Наредба №6/1999 г. за реда и начина за измерване на емисиите на вредни вещества, изпускани в атмосферния въздух от обекти с неподвижни източници, публикувана в ДВ бр.34/29.04.2011.

През 2013 г. Калибровъчна лаборатория поддържа обхвата си на акредитация за всички използвани процедури по калибриране и осигуряване качеството на данните по отношение на контрол качеството на атмосферния въздух и емисионен контрол.

ПОВЪРХНОСТНИ ВОДИ

Физикохимичен мониторинг на повърхностни води

През 2013 г. в подсистемата са взети общо 4341 броя проби от 682 пункта.

Мониторингът на повърхностните води се извършва по мониторингова програма, въведена с нова Заповед № РД-182/26.02.13г. г., отменяща Заповед № РД-715/02.08.2010 г. Целевата стойност е съгласно Заповед №182/26.02.2013 г. за мониторинг на води.

Допълнително пробонабираните пунктове са по Заповед №635/13.08.2013 за програми за мониторинг на повърхностни и подземни води в изпълнение на изискванията на Директива 91/676/ЕС за опазване на водите от замърсяване с нитрати от земеделски източници, старата заповед за мониторинг, която действаше до края на м. февруари и Заповед №771/11.10.2013. Не са включени пунктовете за морски води.

Данните за проведения мониторинг са систематизирани в долната таблица, на база, справка за изпълнение на програмите за мониторинг от ГД ЛАД и информацията от националната база данни на ИАОС.

Таблица 3

Басейнова дирекция	Регионална лаборатория	Брой по НСМОС	Действително изследвани	
		Заповед № РД - 182/26.02 2013 г.	пунктове	пробонабирания
		пунктове		
БДУВ Дунавски район	Варна	5	5	318
	Велико Търново	35	35	537
	Враца	17	17	4
	Монтана	31	32	33
	Плевен	36	37	358
	Русе	26	26	234
	София	32	32	116
	Шумен	5	9	226
БДУВ Черноморски район	Бургас	73	85	180
	Варна	38	39	9
	Шумен	31	35	239
БДУВ Източнороморски район	Бургас	1	1	278
	Пазарджик	23	39	160
	Пловдив	34	39	116
	Смолян	14	14	63
	София	11	14	164
	Ст. Загора	40	44	144
	Хасково	28	32	256
БДУВ Западнороморски район	Благоевград	64	69	264
	Смолян	12	12	291
	Пазарджик	2	3	62
	София	55	63	289
общо		613	682	4341

Изпълнение на програмата за хидрометричен мониторинг на повърхностни води

Хидрометричният мониторинг на повърхностни води се изпълнява от ИАОС – РЛ. През 2013г. са проведени 105 измервания на водно количество на 32 пункта. Допълнително пробонабираните пунктове са по старата заповед за мониторинг, която действаше до края на м. февруари. Целевата стойност е съгласно Заповед №182/26.02.2013 г. за мониторинг на води. На част от пунктовете не са проведени измервания поради трудна достъпност през зимните месеци и неподходящи условия за провеждане на измервания с хидрометрично витло. В следващата таблица са дадени хидрометрични измервания, проведени през 2013г.

Таблица 4

РЛ	Брой по НСМОС Заповед № РД - 182/26.02.2013г.		Действително проведени измервания	
	Пунктове	Измервания	Пунктове	Измервания
Благоевград	1	4	2	5
В.Търново	2	8	2	22
Враца	1	4	6	16
Монтана	1	4	1	4
Пазарджик	1	1	0	0
Плевен	1	4	1	11
Пловдив	2	2	1	1
Смолян	3	12	3	12
София	1	4	5	8
Ст. Загора	2	4	2	4
Хасково	1	4	1	3
Шумен	1	4	8	19
Общо	17	55	32	105

Изпълнение на програмата за хидробиологичен мониторинг на повърхностни води през 2013г.

За 2013г. са планирани 764 пункта за хидробиологичен мониторинг на повърхностни води съгласно Заповед № РД -182/26.02.2013 г. Изпълняват се 4 показателя от общо 9 регионални лаборатории.

През 2013г. са обходени всички пунктове, включени в програмата за хидробиологичен мониторинг. Събрани са над 90 % от планираните проби, като не са взети проби само от пунктове с неподходящи условия (много високи води, пресъхнали или недостъпни пунктове, коригирани речни корита).

Събраните проби за определяне на *макрозообентос* вече са анализирани.

Събраните проби *фитобентос* от РЛ-Монтана, РЛ-Пловдив, РЛ-Шумен, РЛ-Смолян, РЛ-Стара Загора и РЛ-Бургас са изпратени за анализ в РЛ-Пазарджик. Всички анализи са финализирани.

Събраните проби *фитобентос* от РЛ-Монтана, РЛ-Велико Търново и РЛ-Шумен са изпратени за анализ в РЛ- Велико Търново. Всички анализи са финализирани.

Заложените проби за анализ на *фитобентос* към ЛБМ-София ще бъдат анализирани до края на месец февруари 2014г.

Относно определянето на биологичен елемент за качество *макрофити* - обходени са всички планирани пунктове. Извършено е охарактеризиране на макрофитните участъци по липса или наличие на макрофити.

Данните за проведения мониторинг са систематизирани в долната таблица, на база информацията, постъпила от лабораториите на ИАОС.

Таблица 5

БД	РЛ	макрозообентос				макрофити			фитобентос				Забележки
		планирани пунктове	пунктове посетени	проби	извършени анализи	планирани пунктове	пунктове посетени	описани макрофити	планирани пунктове	пунктове посетени	проби	извършени анализи	
ЧР	Бс	79	79	70	70	43	43	38	53	53	46	46	Поради пресъхване/ недостъпност на общо 9 пункта не са пробонабрани: 9 проби макрозообентос; 5 проби макрофити; 7 проби фитобентос.
ЧР	Шм	28	28	26	26	14	14	14	16	16	16	16	Поради пресъхване на 2 пункта не са пробонабрани 2 проби макрозообентос.
ДР	ВТ	56	56	56	56	31	31	30	42	42	40	40	Поради пресъхване/ недостъпност на общо 2 пункта не са пробонабрани: 1 проба макрофити; 2 проби фитобентос.
ДР	Мт	44	44	40	40	39	39	31	44	44	40	40	Поради пресъхване/ недостъпност на общо 8 пункта не са пробонабрани: 4 проби макрозообентос; 8 проби макрофити; 4 проби фитобентос.
ДР	Сф	27	27	24	24	27	27	24	27	27	24	0	Поради пресъхване/ недостъпност на общо 3 пункта не са пробонабрани: 3 проби

													макрозообентос; 3 проби макрофити; 3 проби фитобентос. Анализите за ФБ ще бъдат финализирани до края на месец февруари 2014г.
<i>ИБР</i>	Пз	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
<i>ИБР</i>	СтЗ	122	122	104	104	7	7	7	9	9	9	9	Поради недостъпност/ маловодие/ пълноводие на 18 пункта не са пробонабрани 18 проби макрозообентос.
<i>ИБР</i>	Пл	116	116	116	166	10	10	10	14	14	14	14	
<i>ИБР</i>	См	63	63	60	60	8	8	5	9	9	9	9	Поради пресъхване/ недостъпност на общо 3 пункта не са пробонабрани: 3 проби макрозообентос; 3 проби макрофити.
<i>ИБР</i>	Сф	18	18	18	18	-			-				
<i>ИБР</i>	Бс	8	8	8	8	-			-				
<i>ЗБР</i>	Сф	44	44	36	36	9	9	7	18	18	12	0	Поради пресъхване/ недостъпност на общо 8 пункта не са пробонабрани: 8 проби макрозообентос; 2 проби макрофити; 6 проби фитобентос. Анализите за ФБ ще бъдат финализирани до края на месец февруари 2014г.
<i>ЗБР</i>	Блг	74	74	65	65	20	20	18	38	38	34	0	Поради пресъхване/ недостъпност на общо 9 пункта не са пробонабрани: 9 проби макрозообентос; 2 проби макрофити; 4 проби фитобентос. Анализите за ФБ се извършват от ЛБМ-

													София и ще бъдат финализирани до края на месец февруари 2014г.
<i>ЗБР</i>	Пл	2	2	2	2	4	4	4	6	6	6	6	

Изпълнение на програмата за повърхностни води към Националните паркове "Централен Балкан", "Рила" и "Пирин" за 2013г.

За 2013 г. са взети общо 64 броя проби от 44 пункта на територията на Националните паркове "Централен Балкан", "Рила" и "Пирин" съгласно Заповед № РД -182/26.02.2013г., Изпълняват се 14 показателя от общо 6 регионални лаборатории.

Данните за проведения мониторинг са систематизирани в долната таблица, на база информацията, постъпила от регионалните лаборатории в националната база данни на ИАОС.

Таблица 6

Национален парк	РЛ	Брой по НСМОС		Действително изследвани	
		Заповед № РД - 182/ 26.02.2013г.			
		Брой пунктове	Брой проби	Брой пунктове	Брой проби
„Централен Балкан“	Плевен	3	6	3	6
	Велико Търново	1	2	1	2
	Пловдив	5	10	5	10
	София	1	2	1	2
„Пирин“	Благоевград	14	19	14	19
„Рила“	Благоевград	14	17	14	17
	Пловдив	2	2	2	2
	Пазарджик	2	3	2	3
	София	2	3	2	3
общо	6	44	64	44	64

ПОДЗЕМНИ ВОДИ

През 2013 г. мониторинга на подземните води е проведен по програми за мониторинг на химичното състояние - контролен и оперативен мониторинг, утвърдени със Заповед № РД - 182/26.02.2013 г. на Министъра на околната среда и водите. Мониторинга е проведен в 347 пункта, като са взети 1586 проби (и допълнително 348 са взети от една РЛ, а са изпълнени от РЛ подизпълнител). Два пункта на БДЗБР са само за водно ниво. Три пункта са пробонабирани по старата заповед за мониторинг, преди да влезне в сила новата Заповед №182/2013г. и това са: Хаджидимово, Кладенец "Български копчета", Логодаж, КЕИ и Коняво, Кладенец №1 село Коняво.

5 пункта са взети допълнително – само за нитратни йони. 348 проби са изпълнени за други лаборатории от лаборатория - подизпълнител. Анализите са извършени по следните групи показатели:

1. Физико-химични:

- I^{ва} група – основни физико-химични показатели;
- II^{ра} група – допълнителни физико-химични показатели.

2. Специфични замърсители

- I^{ва} група - метали и металоиди;
- II^{ра} група -органични вещества.

За 84 пункта на БДДР има изискване по Заповед 182/26.02.2013 г. да се пробонабира допълнително веднъж годишно за основни физико-химични показатели; за допълнителни физико-химични показатели – 2 пъти/годишно и за метали и металоиди 2 пъти годишно.

Основните физикохимични показатели се пробонабират с честота – 2 до 4 пъти /годишно (1 пункт на БДДР Чепинци сондаж Изола Петров ЕООД – 3 пъти годишно поради технически причини при работа на сондажа), за допълнителните физикохимични показатели честотата е – 1 до 4 пъти /годишно; за металите и металоидите е 1-2 пъти/годишно (2 пункта на БДИБР - Попинци, Дренаж Огнен, ПС - ПБВ - Извор "Чортлен" + Сондаж са 4 пъти/ годишно) и и за органичните вещества – 1 път/ годишно (с изключение на 1 пункт на БДЗБР - Разлог, Извор "Язо", който е 2 пъти /годишно) .

Данните за действително пробонабраните пунктове и извършените пробовземания от Регионалните лаборатории през на 2013 г. към общо планираните по НСМОС са представени в следващата таблица:

Таблица 7

БД	РЛ	Брой по НСМОС		Действително изследвани през 2013г.		
		Заповед № РД - 182/26.02.2013 г. (вкл.питейни за БДДР)				
		Пунктове	Проби	Пунктове	проби	Проби като подизпълнител
БД Дунавски район	Варна	9	48	9	48	1*
	В. Търново	9	42	9	75	0
	Враца	8	40	8	56	2*
	Монтана	15	73	15	99	3*
	Плевен	21	100	21	149	4*
	Русе	14	68	14	88	5*

	Централен офис- София	18	79	18	93	6*
	Шумен	5	19	5	24	
	Пловдив					7*
БД Черноморски район	Бургас	29	116	32	119	8*
	Варна	38	152	38	136	1*
	Шумен	23	92	24	114	
БД Източнoбеломорс ки район	Бургас	7	28	7	28	
	Пазарджик	12	46	12	46	
	Пловдив	16	60	15	56	
	Смолян	9	28	9	31	
	София	8	30	9	38	
	Ст. Загора	40	158	40	157	
	Хасково	20	80	20	80	
БД Западнобеломорс ки район	Благоевград	23	68	26-в това число 2 пункта само за количество	78-в това число 3 измерв ания само за количе ство	
	София	15	40	16	54	5*
общо		339		347	1586	

Лаборатории, извършили изпитвания като подизпълнител на други РЛ:

8* РЛ-Бургас – 16 проби за РЛ В.Търново за живак

1* РЛ-Варна – 9 проби органични замърсители за РЛ В.Търново и 19 проби органични замърсители за РЛ Шумен, 16 проби калий и натрий за РЛ Шумен, 26 проби за тежки метали (арсен, мед, никел, олово, живак, кадмий, общ хром и цинк) за Шумен и 11 проби за манган на РЛ Шумен.

2* РЛ- Враца- 1 проба – за обща алфа и обща бета активности на РЛ – Монтана; 13 проби – за обща алфа и обща бета активности на РЛ – Русе; 1 проба – за обща алфа и обща бета активности на РЛ – Хасково; 4 проби – за обща алфа и обща бета активности на РЛ – Пловдив;

3* РЛ-Монтана- 32 проби анализи на тежки метали (8 метала) за РЛ-Враца; 32 проби за манган за РЛ-Враца и 31 проби за живак на РЛ Враца.

4* РЛ-Плевен- - 17 проби за РЛ В.Търново за живак; 15 проби органика за РЛ Монтана.

7* РЛ-Пловдив - 15 проби извършени са анализи за тетрахлоретилен и трихлоретилен за РЛ Монтана; 9 проби извършени са анализи за тетрахлоретилен и трихлоретилен за РЛ В.Търново и 3 проби за Метолахлор и Хлорпирифос за РЛ Хасково.

5* РЛ-Русе – 19 проби за тежки метали, желязо и манган за РЛ-Варна, 8 проби за тежки метали и 10 проби манган за РЛ Велико Търново; 5 проби за манган и тежки метали за РЛ Шумен .

6* Централен офис – София – 12 броя органика – за РЛ Благоевград, 25 проби живак – за РЛ Благоевград, 17 проби за обща алфа и обща бета активност, 8 проби за органика за РЛ Враца и 9 проби за тетрахлоретилен за РЛ Враца и 8 проби за трихлоретилин за РЛ Враца; 25 проби за Радий 226 и уран за РЛ Русе и 1 проба за за Радий 226 и уран за РЛ Хасково.

Извършени количествени измервания:

РЛ-Благоевград – извършвала е количествен мониторинг в 11 пункта в БДЗБР - измерени са 14 дебита на извори и 6 нива на кладенци;

РЛ-София – извършвала е количествен мониторинг на 8 пункта – измерени са по 6 измервания на дебит на извори в 2 пункта на БД ИБР и в 3 пункта на БДЗБР; и 3 нива на кладенци – 1 пункт в БДДР;

РЛ-Пловдив – извършвала е количествен мониторинг в 2 пункта на БДИБР – измерени са 4 водни нива.

РЛ-Хасково – извършвала е количествен мониторинг в 3 пункта на БДИБР – 4 дебита – в 2 пункта и 2 измервания на ниво в 1 кладанец.

Долните пунктове са пробонабирани извън Заповед № РД -182/26.02.2013 г. в изпълнение на Заповед № РД-635/13.08.13г. за мониторинг на нитрати:

BG2G000000QMP021 Завет, Каптаж ПС Завет;

BG2G000000QMP028 Берово, каптаж "Гюр чешма";

BG2G000000NMP055 Богдан, Каптаж при ПС Алмалии;

BG2G000000K2MP089 Могила, Каптаж;

BG3G000000AQHMP002 Карлиево, Дренаж "Студен кладенец";

Като цяло програмите за химичен мониторинг на подземни води са изпълнени.

Регистрирани са някои отделни липси, които са посочени по-долу и всички те са по обективни причини:

РЛ Благоевград – През първото тримесечие на 2013 г. не е пробонабиран 1 пункт

BG4G000000NMP079, Левуново, Кладенец "Шел България" АД

Уведомени сме с писмо изх.№ 24-00-2831/05.07.2013 г., че бензиностанцията е разрушена и заменена от сондаж „Лукойл България” ЕООД с.Рибник

Два пункта са пробонабирани само за количество- Крупник , Сондаж -"Джи Пи Дистилърс" ООД и Благоевград, Сондаж - "Благоевград - БТ".

Три пункта са пробонабирани по старата заповед за мониторинг, преди да влезне в сила новата Заповед №182/2013г. и това са: Хаджидимово, Кладенец "Български копчета", Логодаж, КЕИ и Коняво, Кладенец №1 село Коняво.

За пункт BG4G000000QMP201 Дъбница, Сондажен кладенец, "В и К " ЕООД – Бл. липсват анализи за второ полугодие.

За BG4G000000QMP068 Илинденци, Кладенец №1 "Илинденци мрамор" и за BG4G000000QMP202 Банско, Бензиностанция ОМВ, дренаж липсва стронций.

За BG4G000000QMP077 Копривлен, Кладенец ПС-ПБВ за село Копривлен "ВиК липсват основни физико-химични показатели за 4-то тримесечие.

РЛ Бургас – програмата на БДИБР е изпълнена, с малки липси – липсва 1 олово на Вълчин, извор "Синора" BG3G000PRQHMP127 и 1 анализ на олово, мед и цинк на BG3G00000K2MP136 Огнен, ПС - ПБВ - Извор "Чортлен" + Сондаж

Не са анализирани пестициди с номера (27; 26; 40; 34; 46; 21; 47; 48; 49)

Програмата на БДЧР е изпълнена, с изключение на някои липси по обективни причини:
Заповед № РД - 182/26.02.2013 г. на Министъра на ОСВ е влязла в сила от 26.02.2013 г. и по тази причина 12 от мониторинговите пунктове, които през 1-во тримесечие са пробонабрани преди 26 февруари са анализирани за по-малко показатели, така както се изисква по Старата Заповед № РД - 715/02.08.2010 г., а това са именно пунктовете:

Код на пункт	Стар код	Име на пункт	Дата на пробовземане
BG2G00000PGMP083	0027	Българово, Тръбен кладенец-ПС	18.02.2013
BG2G000000QMP028	8096	Бероново, каптаж "Гюр чешма"	04.02.2013
BG2G000000QMP034	8103	Кости, Шахтов кладенец БПС Кости	25.02.2013
BG2G00000K2MP095	8132	Ахелой, Б 179 -наблюдателен сондаж	13.02.2013
BG2G00000K2MP100	8135	Созопол, ПС Каваците, Дренаж 1,2	11.02.2013
BG2G000000NMP070	8376	Бургас, Пристанище Бургас ЕОД,Тръбен кладенец 6	13.02.2013
BG2G00000K2MP099	8380	Екзарх Антимово, ПС- 3 бр. дренажи	19.02.2013
BG2G000000NMP098	8391	Айтос, Сондаж С1 "Симпо" АД	18.02.2013
BG2G000000QMP135	8457	Обзор, Сондаж Р-5, Ф. "Одесос-570" ЕООД	12.02.2013
BG2G000000QMP112	8481	Русокастро, ТК	19.02.2013
BG2G000000QMP033	8525	Веселие, ШКЗ	20.02.2013
BG2G000000QMP024	8625	Камено, ШКЗ	18.02.2013

За пункт BG2G000000NMP098 Айтос, Сондаж С1 "Симпо" АД показателите през първо тримесечие - 18.02.2013г. (само желязо) са непълни поради изпълнение по стара заповед. Липсва пробовземане от 4-то тримесечие.

Пункт BG2G000000NMP184 Бургас, ТК-1 "Винком"с официално писмо с изх. № 12-00-3460 от 9.05.2013 на БДЧР се заменя поради липса на помпено оборудване с BG2G000000NMP184 Бургас, ТК "БСУ-Бургас" и не е пробовземан поради това през 1-во тримесечие.

Пункт Аспарухово, "В и К" ООД Варна е бил недостъпен и затова с официално писмо с изх. № 04-01-3873(7) от 12.07.2013 БДЧР го е заменила с пункт Садово, КИ " Черната вода", "В и К" ЕАД Бургас. Във връзка с това един пункт преминава от РЛ Варна към РЛ Бургас и пунктовете на РЛ-Бургас се увеличават с един.

В изпълнение на Заповед № РД-635/13.08.13г. за мониторинг на нитрати, допълнително са пробонабирани следните пунктове:

BG2G000000QMP028 Бероново, каптаж "Гюр чешма";

BG2G000000QMP021 Завет, Каптаж ПС Завет.

РЛ Варна

Програмата за БДЧР е изпълнена с изключение на някои липси по обективни причини:
Заповед № РД - 182/26.02.2013 г. на Министъра на ОСВ е влязла в сила от 26.02.2013 г. и по тази причина 19 от мониторинговите пунктове, които през 1-во тримесечие са пробонабрани

преди 26 февруари са анализирани за по-малко показатели, така както се изисква по Старата Заповед № РД - 715/02.08.2010 г., а това са именно пунктовете:

Код на пункт	Стар код	Име на пункт	Дата на пробовземане	Брой показатели
BG2G000000QMP017	0042	Горен Чифлик, Тръбен кладенец	24.01.2013	4
BG2G000000PGMP077	0070	Дългопол, Каптиран карстов извор"Пещера"	30.01.2013	6
BG2G000000QMP080	0201	Старо Оряхово, Тръбни кладенци ПС	24.01.2013	4
BG2G000000NMP039	0230	Шабла, Шахтов кладенец- ПС	29.01.2013	14
BG2G000000QMP007	0265	Провадия, Тръбен кладенец към ПС Провадия	17.01.2013	12
BG2G000000NMP037	0342	Крапец, ПС-ПБВ N1S	29.01.2013	13
BG2G000000QMP005	8088	Златина, Шахтов кладенец - 5 (6) при ПС с. Златина	17.01.2013	11
BG2G000000NMP041	8107	Каварна, 143 а "Римска чешма"	21.01.2013	13
BG2G000000NMP060	8115	Балчик, шахтов кладенец	21.01.2013	10
BG2G000000NMP059	8122	Изгрев, Дренаж "Михалева чешма"	23.01.2013	13
BG2G000000PGMP076	8124	Овчага, извор "Булканите "	25.02.2013	6
BG2G000J3K1MP120	8160	Девня, 152 Девненски извори - Ада 1, Ада 2	23.01.2013	8
BG2G000000K2MP091	8378	Градинарово, Сондаж С1х	30.01.2013	2
BG2G000000NMP058	8382	Климентово, Дренаж Карита 1	21.01.2013	10
BG2G000J3K1MP117	8389	Топола, Вн -33 "Бялата лагуна"ЕАД	21.01.2013	8
BG2G000000NMP044	8392	Било, Сондажен кладенец	12.02.2013	13
BG2G000J3K1MP116	8394	Варна, Р-161х "Пристанище Варна" ЕАД	24.01.2013	8
BG2G000000NMP062	8450	Драганово, каптаж	13.02.2013	4
BG2G000000NMP061	8455	Николаевка, Дренаж "Аязмата"	23.01.2013	4

И липси на пробовземания през първо тримесечие за пунктовете или поради липсата им в старата заповед или поради това, че в старата заповед са били само за тежки метали:

Ога	Код на пункт	Име на пункт
8459	BG2G000000PGMP073	Аврен, Каптаж "Кишешлика"
8906	BG2G000000QMP178	Близнаци, сондаж С-4а "Гъбката " ПС"Червения мост"
8524	BG2G000000NMP063	Венелин, Сондажен кладенец- 1
0071	BG2G000000PGMP074	Езерово, ТК - ПС Игнатиево
0078	BG2G000J3K1MP138	Златина, Тръбен кладенец при ПС-ПБВ
0086	BG2G000000NMP136	Каварна, ПС-ПБВ -ш.к и дренаж
8905	BG2G000000QMP177	Кранево, ШК-1 "Извор"
8131	BG2G000000K2MP094	Партизани, Извор Кузлука
8386	BG2G000000NMP065	Приселци, СК 1-8 "Паша дере"
8904	BG2G000000QMP176	Рогачево, ШК "Добрич строй"
8907	BG2G000000QMP179	Сава, ШК"Водно строителство"
0189	BG2G000000NMP137	Смин, Тръбни кладенци
8390	BG2G000000PGMP075	Църква, Тръбен кладенец 1 Евроманган АД

Пункт BG2G000000QMP178 Гроздьово, ТК-1 "В и К" Варна с официално писмо с изх. № 04-01-3873 (6) от 27.06.2013 на БДЧР се заменя поради това, че водоизточника е затрупан и се заменя с пункт с.Близнаци, сондаж С-4а „Гъбката” при ПС „Червения мост” – пробовземано е 3 пъти – по обективни причини.

Пункт BG2G000000K2MP185 Аспарухово, "В и К" ООД Варна с официално писмо с изх. № 04-01-3873(7) от 12.07.2013 на БДЧР се заменя поради това, че водоизточника има технически неизправно съоръжение и разрушен достъп и се заменя с пункт с.Садово, каптиран извор „Черната вода” със същия код – няма данни от пробовземания през първо полугодие, пробовземано е 2 пъти – по обективни причини.

Във връзка с това пунктовете на РЛ-Варна се намаляват с един.

РЛ Враца – програмата е изпълнена.

РЛ Велико Търново – липсва едно измерване на тежки метали и манган BG1G0000TJKMP323– Средни колиби, Извор - чешма вместо 4 пъти – 3 пъти през годината, в изпълнение на допълнителното пробонабиране на пунктове за зони за защита на водите.

РЛ Монтана – програмата е изпълнена.

Липсва показател карбонати.

За пункт BG1G000N1BPM199 Грамада, група КИ липсва анализ за кадмий в протокола от 19.3.2013г.

За пункт BG1G0000TJKMP255 Рабиша, КИ "Рабиша" в протокол от дата 18.11.2013г. са извършени анализи на обща алфа и бета активности, а по програма е трябвало да се извършат анализи на обща алфа активност и стронций.

РЛ Пловдив - програмата е изпълнена.

По обективни причини липсва пункт BG3G000PRQPMP 005 - сондаж - 1, гр.Карлово. Този сондаж е в двора на месокомбинат Карлово и от м.юни 2012 г. не се използва, няма достъп за пробовземане. Уведомена е БД ИБР и ИАОС.

Пункт BG3G000PRQPMP122 Пловдив, ШК 1 ? КЦМ не е пробонабиран за второ тримесечие, липсват причини.

За пункт BG3G000PRQHMP038 Пловдив, КЦМ, Сондаж - N10 в протокола от дата 4.7.2013г. липсва анализ за нитрити.

За пункт BG3G000000NMP057 Православен, ПС-ПБВ -тр.кл. липсват анализи за Радий-226 и естествен Уран.

За всички пунктове, за които по програма трябва да се извършват анализи на пестициди с номера (27; 26; 28; 36; 18; 56) от групата на специфичните замърсители липсват резултати от анализи на тези показатели.

РЛ Плевен – програмата е изпълнена с отделни липси в BG1G0000QALMP092 Д. Митрополия, ШК12 ПС "Д.Митрополия липсва 1 анализ на манган – те са 3 вместо 4. И за пункт BG1G0000QALMP099 Ловеч, ШК1 ПС "Балкан" липсва 1 анализ на манган – 1 вместо 2.

РЛ Пазарджик – програмата е изпълнена с малко изключение. В пункт BG3G000000PTMP116 Батак, извор р.Стара Летовище Цигов Чарк липсва един анализ на калий и натрий.

РЛ Руче – програмата е изпълнена. Малка липса на по един анализ на никел в BG1G0000QALMP053 Тутракан, ШК-Р1 ВС "Тутракан" и BG1G0000QALMP062 Силистра, ШК-Р1 ВС "Силистра".

РЛ Стара Загора – За долните пунктове липсват анализи на показатели с номера 26, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 36, 38 от групата за специфичните замърсители:

BG3G000000QMP010 Николаево, Сондаж №1;
BG3G000000QMP028 Хан Аспарухово, ПС - ПБВ - 5 Сондажа;
BG3G000000QMP133 Кортен, ВС ?Север? - 2 Сондажа + 6 Кладенеца;
BG3G000000NMP044 Бояново, ПС – Кладенец;
BG3G000000QMP052 Елхово, Кладенец ПС – ПБВ;
BG3G000000NMP119 Меден кладенец, ПС1;
BG3G000000QMP048 Речица, ПС - ПБВ – Сондаж;
BG3G000000QMP126 Ханово, Група "Скалица" - ПС "Ханово" – Сондаж;
BG3G000000NMP058 Опан, ПС - ПБВ - 5 Сондажа;
BG3G000000K2MP120 Гълъбинци, ПС - ПБВ - Сондаж 2;

За пункт BG3G000000T1MP075- Питово, извор "Текиря", липсва информация за пробонабиране през второто тримесечие по обективни причини. ИАОС е уведомена, че е имало проблем с достъпа до пункта. На същия пункт в протокола от дата 4.12.2013г. липсва обща твърдост.

За BG3G000000NMP060 Овчи кладенец, ПС - Сондаж липсват данни от 3-то тримесечие и липсват еднократно – тежки метали (1-9).

За долните пунктове липсват анализи за обща алфа и бета активности:

BG3G000000NMP045 Малък манастир, ПС – дренаж;
BG3G000000QMP047 Калояново, ПС – ПБВ;
BG3G000000QMP048 Речица, ПС - ПБВ – Сондаж.

За пункт BG3G000000K2MP072 Седларево, Извор, в протокола от дата 3.12.2013г. липсват фосфати.

За пункт BG3G000000NMP119 Меден кладенец, ПС1 – Кладенец липсват отделни показатели: в протокола от дата 5.3.2013г. липсва манган, в протокол от дата 17.6.2013г. липсва натрий.

За пункт BG3G000000QMP134 Зимница, ПС-ПБВ - 4 сондажа - в протокола от дата 9.9.2013г. липсва желязо общо.

За пункт BG3G0000PGNMP059 Трояново, СК ВС- 2/84д на "Мини Марица изток "ЕАД

В протокола от дата 23.9.2013г. липсват анализи за тривалентен хром и шествалентен хром.

За пункт BG3G000000QMP051 Окоп, Кладенец - ПС (само за с.Окоп) липсват анализи за обща алфа и бета активности, естествен уран и Радий-226.

За пункт BG3G000000QMP126 Ханово, Група "Скалица" - ПС "Ханово" – Сондаж, в протокола от дата 10.6.2013г. липсват анализи за амониеви йони и нитрати.

РЛ Смолян – програмата е изпълнена.

Една липса в протокола от дата 4.2.2013г. – 1 анализ на цинк за BG3G0000ARTMP105 Смолян, Каптиран карстов извор "Свети Иван", ВиК

РЛ София и централната лаборатория на ИАОС - – програмата е изпълнена, липсите по обективни причини са описани по-надолу:

Относно пунктовете на БДДР – програмата е изпълнена, с изключение на едно пробовземане от пункт София Люлин, ТК "Алекс 2000", за което сме уведомени. „В периода 01.02.-

03.06.2013 г. пункт София Люлин, ТК "Алекс 2000" е посетен три пъти от мобилните екипи на отдел ОДАС, но не е осъществено пробонабиране поради проблеми с помпата на обекта. Същите бяха отстранени на 17.06.2013 г., когато е взета водна проба. Т.е. извършени са 2 пробовземания през второто полугодие на 2013г.

За пункт BG1G00000NQMP285 Кубратово, ТК – ГПСОВ липсват анализи от допълнително пробонабиране по програмата за пунктове в зони за защита на водите, а именно по един анализ от основни (4 вместо 5) и допълнителни физикохимични показатели (3 вместо 4) и тежки метали (3 вместо 4).

За пункт BG1G00000TJKMP273 Опицвет, КИ "Блато" ПС "Опицвет" липсва по един анализ за следните показатели: арсен, желязо, живак, кадмий, манган, мед, никел, нитрити, олово, фосфати, общ хром и цинк.

За пункт BG1G00000NQMP163 Чепинци сондаж Изола Петров ЕООД в протокол от дата 22.4.2013 липсват анализи за следните показатели: натрий и калий, калций, карбонатни йони, хидрокарбонати, магнезий, нитрати, обща твърдост, перманганатна окисляемост са 2 пъти анализирани (трябва да са 3 пъти); нитрити, , фосфати - 1 път анализирани (трябва да са 2 пъти); тежките метали - арсен, живак, кадмий, мед, натрий, никел, олово, общ хром и цинк - 1 път анализирани (трябва да са 2 пъти);

Липсва по 1 анализ на калий и натрий за пунктовете BG1G00000NQMP168 Нови Хан, С-МП 34 и BG1G00000NMP173 София, Люлин, "Симит-София" ЕООД.

Относно пунктовете на БДИБР – програмата е изпълнена с изключение на липса на едно пробовземане от Сондаж Пирдоп, гр. Пирдоп, за което сме уведомени. „Поради авария на помпата, проблеми с пробонабирането имаше и в пункт. Пробонабиране е осъществено през м. април. Липсва пробовземане през 4-то тримесечие, както и липсват желязо, манган и тежки метали – имат по 2 анализа, а трябва да са по 4.

Относно пунктовете на БДЗБР – програмата е изпълнена

Относно пунктовете на БДЗБР – програмата е изпълнена

Пункт BG4G000000NMP081 Кочериново, Сондаж - ЕТ "Милена Ризова" е пробонабиран един път- през второ тримесечие, а по програма е с честота 2 пъти годишно.

РЛ Хасково – програмата е изпълнена

РЛ Шумен – Програмата е изпълнена. – Програмите за двете басейнови дирекции- БДДР и БДЧР са изпълнени.

BG2G00000K2MP089 Могила, Каптаж е пробонабиран извън Заповед № РД -182/26.02.2013 г. в изпълнение на Заповед № РД-635/13.08.13г. за мониторинг на нитрати

ЕМИСИОНЕН КОНТРОЛ НА ОТПАДЪЧНИ ВОДИ

Информационната система за разрешителни и мониторинг при управление на водите е изградена и функционира на основание чл.171, ал.1 от Закона за водите, Глава пета от Наредба № 1 /11.04.2011 г. за мониторинг на водите. Организирането на дейността е регламентирано в Заповед № РД-382/20.04.2010 г., отменена с влязла в сила Заповед № РД 821/30.10.2012 г. на министъра на околната среда и водите.

Броят на обектите по утвърдения от министъра на околната среда и водите списък за 2012 г. е 567, за 2013 г. е 587, за 2014 г. е 594. Броят на попълнените информационни карти за 2012 г. на обектите, включени в информационната система за разрешителни и мониторинг при управление на водите и получени на хартиен носител в ИАОС е 540. Пробовземанията се извършват 2 пъти годишно (през I и II полугодие) за всяко заустване от даден обект, като за

селищните канализации без пречиствателни станции и за обекти със сезонен режим на работа, пробовземанията се извършват един път годишно (т.7а от цитираната заповед). Извършват се анализи за посочените в разрешителните за заустване физико-химични показатели. Броят на извършените контролни пробовземания за 2013 е 1302. Анализът на взетите водни проби се извършва задължително за всички показатели, за които са определени индивидуални емисионни ограничения в разрешителните за ползване на воден обект за заустване на отпадъчни води. Броят на пробите за всеки обект е в зависимост от броя на заустванията. Във всеки протокол броя на анализирания параметри е средно между 15 и 22.

В съответствие със Заповед № РД 821/30.10.2012 г. на министъра на околната среда и водите от 01.11.2012 г. Регионалните инспекции по околната среда и водите (РИОСВ) въвеждат данните от контролната дейност, включително и протоколите от изпитване за физико-химичен анализ на отпадъчни води по влезли в сила разрешителни за ползване на воден обект за заустване на отпадъчни води, издадени по ЗВ и на комплексни разрешителни, издадени по ЗООС, включени в Информационната система за разрешителни и мониторинг при управление на водите.

Общите резултати от информационната система за разрешителни и мониторинг при управление на водите за обектите, заустващи в повърхностни водни обекти за 2012 г. и протоколите за физико-химичен анализ на отпадъчните води за 2013 г. от обектите, включени в списъка за 2013 г. са представени в следващата таблица.

Изпълнение на програмата за контролни измервания на състоянието на отпадъчните води, заустващи в повърхностни водоеми

Таблица 8

ИАОС(РЛ)/ РИОСВ	Брой информационни карти 2012 г.		Емисионни измервания (брой взети проби) първо полугодие 2013 г.		Брой параметри за изпитване	
	планирани	отчетени	планирани	отчетени	планирани	отчетени
Благоевград	27	27	61	56	15-17	15-20
Бургас	68	67	108	97	15-20	15-20
Варна	53	51	130	104	15-20	15-20
Велико Търново	24	22	67	71	14-21	14-23
Враца	35	32	83	78	13-21	13-21
Монтана	23	23	64	59	18-23	18-23
Пазарджик	31	29	82	83	15-18	15-20
Плевен	21	20	46	46	14-21	14-20
Пловдив	42	41	88	88	14-21	14-21
Русе	31	22	71	71	15-18	15-21
Смолян	36	35	74	60	15-21	15-21
София	47	45	129	129	14-18	15-20
Стара Загора	29	29	72	88	14-19	19-26
Хасково	27	25	69	69	14-18	15-20
Шумен	53	52	151	136	15-21	15-25
Перник	20	20	67	67	15-21	15-20
ОБЩО	567	540	1362	1302	15-20	15-22

За някои обекти при извършените проверки не е установено изтичане на отпадъчни води поради преустановена трудова дейност, сезонен режим на работа или намален работен капацитет/представени са протоколи за проверка/:

През 2013 г. не е извършван емисионен контрол на “Мити”ООД, гр. Лом, “Месни продукти-Манолов”ООД, гр. Дунавци – не са извършвали дейност и разрешителните им за заустване са с изтекъл срок; ”Адела” ООД гр. Пловдив - консервен цех, “Керамат” АД цех Дивдядово и цех Ветрище, производство на тухли – няма трудова дейност и други.

ОПАЗВАНЕ НА ЗЕМНИТЕ НЕДРА

ИАОС преустанови събирането чрез РИОСВ на информационни карти от концесионерите на съоръжения за управление на минни отпадъци.

ЗЕМИ И ПОЧВИ

Мониторинг на почви - I ниво, широкомащабен мониторинг

Изпълнение на Годишна програма за мониторинг почви- I ниво, 2012 г.

Съгласно утвърдената от изпълнителния директор на ИАОС Годишна програма за мониторинг на почви - I ниво, широкомащабен мониторинг (писмо изх. № 91-00-3598/27.04.2012 г.), почвените проби, взети за изпитване през есента на 2012 г. са анализирани по всички показатели съгласно изискванията на Наредба 4/2009 г. за мониторинг на почвите. Реализирано е наблюдение в 119 пункта от мониторинговата мрежа, от които са взети 714 проби и са извършени 10506 аналитични изпитвания. Протоколите с анализите на всички почвени проби по отношение на индикаторите за оценка (нутриенти, тежки метали, металоиди и органични замърсители) са получени в срок до 31.03.2013 г. и са въведени в националната база данни до края на месец май 2013 г.

В следващата таблица е представена информация за планираните и изпълнени дейности съгласно Годишната програма за мониторинг – I ниво, 2012 г.

Таблица 9

Регионална лаборатория	Планирани дейности			Извършени дейности		
	Пунктове	Проби за анализ	Анализирани показатели	Пунктове	Проби за анализ	Анализирани и показатели
Благоевград	8	48	7	8	48	7
Бургас	8	48	17	8	48	17
Варна	8	48	16	8	48	16
Велико Търново	6	36	19	6	36	19
Враца	4	24	7	4	24	7
Монтана	7	42	17	7	42	17
Пазарджик	6	36	7	6	36	7
Плевен	8	48	16	8	48	16
Пловдив	4	24	16	4	24	16
Русе	8	48	20	8	48	20
Смолян	10	60	7	10	60	7
отдел „ЛКПчХО” към ГД „ЛАД”	13	78	20	13	78	20
Стара Загора	12	72	19	12	72	19
Хасково	11	66	16	11	66	16
Шумен	6	36	7	6	36	7

Изпълнение на Годишна програма за мониторинг почви I ниво - 2013 г.

Съгласно утвърдената от изпълнителния директор на ИАОС Годишна програма за мониторинг на почви - I ниво, широкомащабен мониторинг (писмо изх. № 93-00-9218/10.05.2013 г.), е планирано през 2013 г. да се извърши наблюдение в 99 пункта от мониторинговата мрежа, от които да бъдат взети 594 проби за анализ. Вземането на проби от мониторинговите пунктове се извършва през есента на 2013 г., а резултатите от проведените изпитвания се представят до 31 март 2014 г. До два месеца от получаване на протоколите в ИАОС, отдел „МБРГЕП” следва да обработи и включи в базата данни получената информация.

В следващата таблица е представена информация за планираните дейности съгласно Годишната програма за мониторинг – I ниво, широкомащабен мониторинг, 2013 г.

Таблица 10

Регионална лаборатория	Планирани дейности			Извършени дейности		
	Пунктове	Проби за анализ	Анализиран и показатели	Пунктове	Проби за анализ	Анализиран и показатели
Благоевград	5	30	7	5	30	
Бургас	8	48	17	8	48	
Варна	8	48	16	8	48	
Велико Търново	6	36	19	6	36	
Враца	3	18	7	3	18	
Монтана	4	24	17	4	24	
Пазарджик	4	24	7	4	24	
Плевен	8	48	16	8	48	
Пловдив	4	24	16	4	24	
Русе	8	48	20	8	48	
Смолян	7	42	7	7	42	
отдел „ЛКПчХО” към ГД „ЛАД”	10	60	20	10	60	
Стара Загора	10	60	19	10	60	
Хасково	7	42	16	7	42	
Шумен	7	42	7	7	42	

Мониторинг на почви – II ниво, интензивен мониторинг на процеси с локално проявление

Изпълнение на Годишна програма за мониторинг почви- II ниво, 2013 г. Функционална подсистема „ Контрол и опазване на почвите от вкисляване”

Съгласно утвърдената от изпълнителния директор на ИАОС Годишна програма за мониторинг на почви- II ниво, интензивен мониторинг (писмо изх. № 93-00-9219/10.05.2013 г.), е планирано през 2013 г. да се извърши наблюдение в 26 пункта от мониторинговата мрежа, от които да бъдат взети 208 проби за анализ. Вземането на проби от мониторинговите пунктове се извършва през есента на 2013 г., а резултатите от проведените изпитвания се представят до 15 януари 2014 г. До два месеца от получаване на протоколите в ИАОС, отдел „МБРГЕП” следва да обработи и включи в базата данни получената информация.

В следващата таблица е представена информация за планираните дейности съгласно Годишната програма за мониторинг – II ниво, интензивен мониторинг, 2013 г.

Таблица 11

Регионална лаборатория	Планирани дейности			Извършени дейности		
	Пункто е	Проби за анализ	Анализиран и показатели	Пункто ве	Проби за анализ	Анализиран и показатели
Благоевград	2	16	7	2	16	7
Бургас	3	24	7	3	24	7
Варна	0	0	0	0	0	0
Велико Търново	2	16	7	1	8	7
Враца	1	8	7	1	8	7
Монтана	2	16	7	2	16	7
Пазарджик	2	16	7	2	16	7
Плевен	1	8	7	1	8	7
Пловдив	4	32	7	4	32	7
Смолян	3	24	7	3	24	7
Русе	0	0	0	0	0	0
отдел „ЛКПчХО” към ГД „ЛАД”	3	24	7	3	24	7
Стара Загора	2	16	7	2	16	7
Хасково	1	8	7	1	8	7
Шумен	0	0	0	0	0	0

**Изпълнение на Годишна програма за мониторинг почви- II ниво, 2013 г.
Функционална подсистема „ Контрол и опазване на почвите от засоляване”**

Съгласно утвърдената от изпълнителния директор на ИАОС Годишна програма за мониторинг на почви- II ниво, интензивен мониторинг (писмо изх. № 93-00-9219/10.05.2013 г.), през 2013 г., е извършено наблюдение в 12 пункта от мониторинговата мрежа, от които са взети 144 почвени проби и 12 водни проби за анализ и са извършени 1152 анализа. Вземането на пробите от мониторинговите пунктове е извършено през месец май на 2013 г. Протоколите с анализите на всички почвени проби по отношение на индикаторите за оценка са получени в срок до 31.07.2013 г. и са въведени в националната база данни.

В следващата таблица е представена информация за планираните и изпълнени дейности съгласно Годишната програма за мониторинг – II ниво, интензивен мониторинг на процеси с локално проявление, 2013 г.

Таблица 12

Регионална лаборатория	Планирани дейности			Извършени дейности		
	Пунктове	Проби за анализ	Анализирани показатели	Пунктове	Проби за анализ	Анализирани показатели
Бургас	2	24	8	2	24	8
Варна	1	12	8	1	12	8
Плевен	3	36	8	3	36	8
Пловдив	3	36	8	3	36	8
Русе	1	12	8	1	12	8
Стара Загора	2	24	8	2	24	8

Складове за пестициди

Съгласно утвърдената от изпълнителния директор на ИАОС Годишна програма за мониторинг на почви- III ниво – локални почвени замърсявания (писмо изх. № 91-00-11410/25.10.2013 г.), през 2013 г., РИОСВ са извършили инвентаризация на складовете за залежали и негодни за употреба препарати за растителна защита и са изпратили информацията за обработка в ИАОС. Информацията за 2013 г. е предоставена в срок до 31 декември 2013 г. от РИОСВ и ще бъде обработена и отчетена до 31.04.2014 г.

Ерозия на почвите

Годишната оценка и прогноза на загубите почва и засегнати площи от водоploщна и ветрова ерозия се правят с помощта на математически модели (ММ) и използване на географска информационна система (ГИС). Използваният ММ за водоploщната ерозия се изчислява по уравнение USLE, а за ветровата по уравнение WEQ. За изчисляване и на двата вида ерозия се използва информация за начините на трайно ползване на земите, която МЗХ предоставя в края на всяка календарна година. За водоploщната ерозия са необходими и данни за интензивност на валежите от мрежата на НИМХ. В края на 2013 г., бе сключен договор с НИМХ и бяха предоставени нужните данни за интензивност на валежите през 2012 г., които след предварителна обработка се внедриха в ММ. Изчислени са засегнатите площи и почвени загуби от водоploщна и ветрова ерозия, както за цялата територия на страната, така и за 28^{-те} области и 277^{-те} общини. Получените резултати са включени в Националния доклад за състоянието и опазването на околната среда за 2012 г.

БИОЛОГИЧНО РАЗНООБРАЗИЕ И ЗАЩИТЕНИ ТЕРИТОРИИ

Национална система за мониторинг на биологичното разнообразие (НСМБР)

Изготвени и съгласувани са графици за изпълнение на мониторинговите дейности, в съответствие с наличния капацитет от РИОСВ, ДНП и ДПП. Същите са утвърдени от Министъра на околната среда и водите. Планираните и изпълнени за 2013 г. от РИОСВ, ДНП и ДПП мониторингови дейности в рамките на НСМБР са представени в таблицата по-долу. Отчитането и предаването на данните в ИАОС е годишно със срок в края на текущата година. Към броя обекти и местата не са включени планираните наблюдения от Среднозимното преброяване на водолубивите птици, тъй като броят видове варира. Среднозимно преброяване на водолубивите птици е извършено от следните институции: РИОСВ (Благоевград, Бургас, Варна, Велико Търново, Враца, Монтана, Пазарджик, Перник, Плевен, Пловдив, Русе, София, Хасково и Шумен), ДНП Централен Балкан, ДПП Българка.

Таблица 13

РИОСВ/ДНП	Брой обекти по график 2013	Брой места по график 2013 г.	Брой наблюдавани обекти	Брой посетени места
РИОСВ Благоевград	1	Определят се преди провеждане на мониторинга	1	2
РИОСВ Бургас	0	0	0	0
РИОСВ Варна	1	2	0	0
РИОСВ Велико Търново	1	1	0	0

РИОСВ Враца	1	1	1	1
РИОСВ Монтана	0	0	0	0
РИОСВ Пазарджик	2	Определят се преди провеждане на мониторинга	2	3
РИОСВ Перник	1	1	0	0
РИОСВ Плевен	1	ДЛС и ДГС, на територията на РИОСВ Плевен	0	0
РИОСВ Пловдив	2	2	1	1
РИОСВ Русе	1	Определят се преди провеждане на мониторинга	0	0
РИОСВ Смолян	2	8	2	32
РИОСВ София	1	1	0	0
РИОСВ Стара Загора	1	2	0	0
РИОСВ Хасково	0	0	0	0
РИОСВ Шумен	0	0	0	0
ДНП Централен Балкан	2	територията на целия парк	2	територията на целия парк
ДНП Рила	2	територията на целия парк	2	територията на целия парк
ДНП Пирин	2	територията на целия парк	2	територията на целия парк
ДПП Българка	1	територията на целия парк	0	територията на целия парк
ДПП Витоша	2	територията на целия парк	1	територията на целия парк
ДПП Врачански Балкан	1	територията на целия парк	0	територията на целия парк
ДПП Рилски манастир	3	територията на целия парк	2	територията на целия парк
<i>За цялата страна</i>	28	18	15	24

Функционира информационната система към НСМБР, като регионалните структури (РИОСВ, ДНП, ДПП) въвеждат данните в регионалните бази данни и ги изпращат периодично към Националната база данни

ГОРСКИ ЕКОСИСТЕМИ

Широкомащабен мониторинг на горските екосистеми - (Гори I^{во} ниво)

Изпълнението на програмата за широкомащабен мониторинг на горските екосистеми през 2013 г. се провежда в рамките на Националната система за мониторинг на околната среда. Поради прекратяване на обявленията за ОП (писмо на и.д. главен секретар на МОСВ, г-н Росен Асенов, с изх. №: 12-00-877 от 23.07.2013 г.) и по-късно отказани средства за финансиране, през 2013 не стартира процедура за възлагане на обществена поръчка за изпълнение на дейностите по “Оценка и мониторинг на горските екосистеми – ниво I, в рамките на Международна кооперативна програма Гори Ниво I и II”. По тази причина не са изпълнени предвидените в плана за 2013 г. дейности по широкомащабния горски мониторинг – оценка на растителните съобщества (пролетен аспект) и пробовземане и анализ на почвени проби, оценка на състоянието на короните и фитопатологични обследвания в 159 пробни площи и химични анализи на почвените проби, събрани през 2012 г..

Интензивен мониторинг на горските екосистеми - (Гори II^{по} ниво)

Съгласно мониторинговата програма за 2013 г., утвърдена със Заповед № 14 от 17.01.2013 г., са изпълнени всички предвидени дейности, свързани с пробонабиране и анализ на атмосферни отлагания и стъблен отток, пробонабиране и анализ на лизиметрични води, пробонабиране на проби от дървесен опад, въвеждане на данни от Автоматичните станции за КАВ и метеопараметрите и обработка и анализ на получените резултати. Стационари Витиня и Юндола се обслужват от ИАОС, Дирекция „ЛАД”, а стационар Старо Оряхово - от РЛ Варна. Постъпилата информация е обработена и качена в базата данни на ИАОС. В таблицата е представена информация за планираните през 2013 г. и изпълнените през календарната година дейности.

Част от дейностите, които не се извършват в ИАОС, се извършават от експертен екип на ЛТУ, в рамките на изпълнение на обществена поръчка с предмет “Оценка и мониторинг на горските екосистеми – ниво II, в рамките на Международна кооперативна програма Гори Ниво I и II”. До момента, поради прекратяване на обявленията за ОП (писмо на и.д. главен секретар на МОСВ, г-н Росен Асенов, с изх. №: 12-00-877 от 23.07.2013 г.) и последващ отказ поради неосигурени средства за финансиране, не стартира процедура за възлагане на обществена поръчка за изпълнение на дейностите по “Оценка и мониторинг на горските екосистеми – ниво II, в рамките на Международна кооперативна програма Гори Ниво I и II”, за които ИАОС не разполага с необходимия научен експертен екип и няма възможност да изпълни, в т.ч. оценки на корините, фитопатологично обследване, фенологични проучвания, фитоценотични проучвания, оценка на уврежданията от озон и др..

За периода 01.01 – 31.12.2013 г. е извършено пробовземане на:

Атмосферни отлагания – съгласно утвърдената програма проби от атмосферни отлагания се събират постоянно на всеки 2 седмици. От началото на година до края на м. декември са реализирани 25 посещения на ПП Витиня и ПП Юндола. Информацията за ПП Старо Оряхово, подадена от РЛ Варна е за 22 посещения.

Дървесен опад – съгласно програмата проби се събират 1 път месечно, от всеки уловител по отделно, като се отделят на 3 фракции. Събрани са по 15 проби от всеки стационар, общо 45. Пробите се анализират в Лаборатория „Качество на почвите и характеристика на отпадъците“.

Автоматичните станции (АИС) на територията на 3-те горски стационара работят в непрекъснат режим на работа (24 часа), като данните за КАВ (серен диоксид, азотен диоксид/азотни оксиди и озон) и метеорологичните показатели (скорост и посока на вятъра, обща слънчева радиация, влажност и температура на въздуха) постъпват в реално време в централния диспечерски пункт на ИАОС София - Националната база данни за КАВ.

Таблица 14

Мониторинг на околната среда” <i>Показатели за изпълнение</i>			
Мониторинг на околната среда” <i>Показатели за изпълнение</i>	Мерна единица	Целева стойност 2013г.	Отчет 2013 г.
Широкомащабен мониторинг (Гори I-во ниво)			
<i>Частично обследване</i>			
Брой пробни площи	брой	159	159
Оценка състоянието на короната на моделни дървета	брой	5560	Задачата не е изпълнена (неосигурено финансиране на дейностите през 2013 г.)
<i>Пълно обследване</i>			
Брой на пробни площи (ПП) с изследване на флористичен състав	брой	Средно по 37 ПП	Задачата не е изпълнена (неосигурено финансиране на дейностите през 2013 г.)
Брой на пробни площи (ПП) с изследване на качество на почвите	брой	Средно по 37 ПП	Задачата не е изпълнена (неосигурено финансиране на дейностите през 2013 г.)
Интензивен мониторинг на горски екосистеми (Гори II-ро ниво)			
<i>Качество на атмосферния въздух и метеопараметри (Гори II-ро ниво)</i>			
Брой автоматични станции	брой	3	3
Брой измервания	брой	26280	26 280
Брой отчитани параметри (задължителни)	брой	11	11
<i>Дървесен опад (Гори II-ро ниво)</i>			
Брой взети проби за химичен анализ на дървесен опад	брой	15x 3 фракции	45
Извършени анализи	брой	765	предстои

Брой параметри за анализ на проби от дървесен опад	брой	17	предстои
<i>Атмосферни отлагания и лизиметрични води (II-ро ниво)</i>			
Брой взети проби за химичен анализ на атмосферни отлагания, стъблен отток и лизиметрични води	брой	372(отлагания), 48(лизиметри), 8(ст. отток)	139 (отлагания), 5(лизиметри), 8(ст. отток)
Извършени анализи	брой	до 7812(отлагания), до 1000(лизиметри), до 252(ст. отток)	3614 (отлагания), 130(лизиметри), 208(ст. отток)
Брой параметри за анализ на проби от атмосферни отлагания, ст. отток и лизиметрични води	брой	26	26
<i>Оценка състоянието на короната на моделни дървета</i>			
Брой пробни дървета	брой	135	Задачата не е изпълнена (неосигурено финансиране на дейностите през 2013 г.)
Брой показатели	брой	13	13

РАДИОЛОГИЧЕН МОНИТОРИНГ

Радиологичният мониторинг на околната среда се извършва по програма, утвърдена със Заповед № РД – 227/ 06.04.2007 г. на министъра на околната среда и водите. В следващата таблица е представена обобщена справка за изпълнението на програмата, **на база получени протоколи за анализирани проби през 2013 г.**

Лаборатория за радиационни измервания	Аерозоли (бр. проби)						Почви (бр. пунктове)				Води и дънни утайки (бр. пунктове)						Потенциални замърсители (брой)						
	НСМОС			анализирани			НСМОС		анализирани		НСМОС			анализирани			НСМОС			анализирани			
периодичност	1	1	2	1	1	2	1	4	1	4	1	2	1	1	2	1	1	2	4	1	2	4	
Бургас	-	-	2	-	-	2	48	-	50	-	1	-	-	1	-	-	1	-	1	1	-	1	
Варна	-	-	2	-	-	2	64	-	64	-	1	2	-	5	2	-	5	-	-	5	-	-	
Враца	-	-	2	-	-	2	7	1	7	1	3	4	9	3	4	9	-	-	1	-	-	1	
Монтана	-	-	2	-	-	2	42	1	42	1	3	9	1	-	9	1	-	1	1	1	1	1	1

Пловдив	-	-	-	3	-	-	57	-	64	-	2	-	-	2	-	-	2	-	-	2	-	-
Плевен	-	1	-	-	1	-	77	-	77	-	1	1	-	1	1	-	3	-	-	3	-	-
Ст.Загора	4	-	-	-	-	-	77	-	77	-	1	-	-	1	-	-	3	-	-	3	-	-
София	-	1	2	-	1	2	58	-	58	-	1	-	-	1	-	-	2	-	-	2	-	-
		2	4		3	4					5			5			1			1		

Изпълнение на мрежата за радиологичен мониторинг, проблеми:

Лаборатория за радиационни измервания - Бургас

Програмата за радиологичен мониторинг е изпълнена в пълен обем.

Пунктовете от мрежата за радиологичен мониторинг се опробват периодично и анализирането на пробите се извършва ритмично.

Водните проби се анализират в ЛРИ – София.

Лаборатория за радиационни измервания – Варна

Програмата за радиологичен мониторинг е изпълнена, с изключение на мониторинга на морски води.

Пробонабирането от р. Дунав, при Русе и Силистра се извършва от РЛ –Русе, като пробите се изпращат за анализ в ЛРИ- София. Останалите водни проби се анализират в ЛРИ –Варна.

Лаборатория за радиационни измервания - Враца

Програмата за радиологичен мониторинг е изпълнена в пълен обем.

Пунктовете от мрежата за радиологичен мониторинг се опробват периодично и анализирането на пробите се извършва ритмично.

Лабораторията извършва допълнително анализите на водните проби на ЛРИ – Монтана.

Лаборатория за радиационни измервания - Монтана

Програмата за радиологичен мониторинг е изпълнена в пълен обем.

Пунктовете от мрежата за радиологичен мониторинг се опробват периодично и анализирането на пробите се извършва ритмично.

Водните проби се анализират в ЛРИ – Враца.

Лаборатория за радиационни измервания - Пловдив

Програмата за радиологичен мониторинг е изпълнена в пълен обем.

Пунктовете от мрежата за радиологичен мониторинг се опробват периодично и анализирането на пробите се извършва ритмично.

Водните проби се анализират в ЛРИ – София.

Лаборатория за радиационни измервания – Плевен

Програмата за радиологичен мониторинг е изпълнена в пълен обем.

Пунктовете от мрежата за радиологичен мониторинг се опробват периодично и анализирането на пробите се извършва ритмично.

Водните проби се анализират в ЛРИ – София.

Лаборатория за радиационни измервания - Ст. Загора

Програмата за радиологичен мониторинг е изпълнена в необходимия обем.

Водните проби се анализират в ЛРИ – София.

Лаборатория за радиационни измервания – София

Програмата за радиологичен мониторинг се изпълнява ритмично и в необходимия обем.

Лабораторията извършва анализите на водните проби от територията на всички регионални лаборатории за радиационни измервания, с изключение на РЛ – Враца, РЛ – Монтана и РЛ Варна.

МОНИТОРИНГ НА ОТПАДЪЦИ

1. Дейности за изпълнение на ангажиментите на ИАОС по Наредба № 9/28.09.2004 г. за реда и образците, по които се предоставя информация за дейностите по отпадъците, както и реда за водене на публичния регистър на издадените разрешения, регистрационните документи и на закритите обекти и дейности.

През отчетния период в ИАОС са получени на хартиен носител и въведени в националната база данни информацията от годишните отчети за:

- образувани производствени или опасни отпадъци – **32 678** броя;
- събиране, транспортиране и временно съхраняване на производствени или опасни отпадъци – **4 239** броя;
- събиране, транспортиране и временно съхраняване на битови и/или строителни отпадъци – **12** броя;
- депониране на отпадъци – **166** броя;
- оползотворяване и/ или обезвреждане на отпадъци – **591** броя.
- **общо – 37 686 броя.**

2. Дейности, свързани с изпълнение на задължения по други нормативни документи

Наредба за опаковките и отпадъците от опаковки, приета с ПМС № 271 от 30.10.2012 г., обн. ДВ. бр. 85 от 06.11.2012 г. Във връзка с изпълнение на ангажиментите на ИАОС по цитираната Наредба през отчетния период беше извършено следното:

- актуализирани са списъците на предприятията, задължени да предоставят информация в ИАОС;
- обобщени и изпратени до МОСВ данни за изготвянето доклад на Република България до Европейската Комисия в изпълнение ангажиментите на Директива 94/62/ЕО;
- изготвен е доклад относно прилагането на национално ниво на Наредба за опаковките и отпадъците от опаковки;

Наредба за отработените масла и отпадъчните нефтопродукти, приета с ПМС №352 от 27.12.2012г., обн. ДВ. бр.2 от 08.01.2013г. Дейностите, извършени за изпълнение на ангажиментите на ИАОС съгласно Наредбата са:

- актуализиран е списъка на лицата, които извършват дейности по събиране и/или оползотворяване на отработени масла и отпадъчни нефтопродукти;
- периодично се регистрират лицата, пускачи на пазара масла в публичния регистър. Регистърът е на обществен достъп чрез интернет страницата на ИАОС.
- изготвен е доклад относно прилагането на национално ниво на Наредба за изискванията за отработени масла и отпадъчни нефтопродукти;

Наредба за батерии и акумулатори и за негодни за употреба батерии и акумулатори, Приета с ПМС №351 от 27.12.2012, обн. ДВ. бр.2 от 08.01.2013г. Във връзка с изпълнение на

ангажиментите на ИАОС по цитираната Наредба през отчетния период беше извършено следното:

- актуализиран е списъка на операторите на площадки за събиране и временно съхраняване на НУБА и/или на съоръжения за предварително третиране и съоръжения за оползотворяване, задължени да предоставят периодична информация на ИАОС;
- периодично се регистрират лицата, пускащи на пазара батерии и акумулатори в публичния регистър. Регистърът е на обществен достъп чрез интернет страницата на ИАОС.
- изготвен е доклад относно прилагането на национално ниво на Наредба за изискванията за пускане на пазара на батерии и акумулатори и за третиране и транспортиране на отпадъци от батерии и акумулатори;

Наредба за излязлото от употреба електрическо и електронно оборудване, приета с ПМС № 355 от 28.12.2012г., обн. ДВ. бр. 2 от 08.01.2013г. Във връзка с изпълнение на ангажиментите на ИАОС по цитираната Наредба през отчетния период беше извършено следното:

- обобщена е информацията за събраното ИУЕЕО за четвъртия период на 2012 г., и обобщена справка за цялата 2012 г. и е осигурен интернет достъп до нея;
- актуализиран е списъка на лицата, задължени да предоставят периодична информация на ИАОС;
- периодично се регистрират лицата, пускащи на пазара електрическо и електронно оборудване в публичния регистър. Регистърът е на обществен достъп чрез интернет страницата на ИАОС.
- изготвен е доклад относно прилагането на национално ниво на Наредба за изискванията за пускане на пазара на електрическо и електронно оборудване и третиране и транспортиране на отпадъци от електрическо и електронно оборудване;

Наредба за излезлите от употреба моторни превозни средства, приета с ПМС № 11 от 15.01.2013г, обн. ДВ. бр.7 от 25.01.2013 г. Във връзка с изпълнение на ангажиментите на ИАОС по цитираната Наредба през отчетния период беше извършено следното:

- обобщена е информацията за пуснатите на пазара МПС за четвъртия период на 2012 г., и обобщена справка за цялата 2012 г. и е осигурен интернет достъп до нея;
- актуализирани са списъците с фирми, притежаващи разрешения за дейности по събиране и третиране на ИУМПС, както и разположението на техните площадки;
- обобщени и изпратени до МОСВ данни за изготвянето доклад на Република България до Европейската Комисия в изпълнение ангажиментите на Директива 2000/53/ЕС и Решение 2005/293/ЕО;

Наредба за изискванията за третиране на излезли от употреба гуми, приета с ПМС № 221 от 14.09.2012 г., обн. ДВ. бр. 73 от 25.09.2012 г. Във връзка с изпълнение на ангажиментите на ИАОС по цитираната Наредба през отчетния период беше извършено следното:

- актуализиран е списъка на лицата, които извършват дейности по събиране и/или оползотворяване на излезли от употреба гуми;
- обработена е информация за събраните излезли от употреба гуми за четвърти период на 2012г., и информацията за цялата 2012 г.
- периодично се регистрират лицата, пускащи на пазара гуми в публичния регистър. Регистърът е на обществен достъп чрез интернет страницата на ИАОС.
- Изготвен е доклад относно прилагането на национално ниво на Наредба за изискванията за третиране на излезли от употреба гуми;

Наредба за реда и начина за оползотворяване на утайки от пречистването на отпадъчни води чрез употребата им в земеделието, приета с ПМС № 339 от 14.12.2004 г., Обн. ДВ. бр.112 от 23 Декември 2004г., изм. ДВ. бр.29 от 8 Април 2011г. Във връзка с изпълнение на ангажиментите на ИАОС по цитираната Наредба през отчетния период беше извършено следното:

- обобщени и изпратени до МОСВ данни за изготвянето доклад на Република България до Европейската Комисия в изпълнение ангажиментите *Решение 94/741/ЕС относно въпросниците за докладите на страните членки по изпълнението на някои Директиви в сектор отпадъци (94/741/ЕС), относно Директива 86/278/ЕЕС за опазване на околната среда и в частност на почвите, в случаите на употреба на утайки от ГПСОВ в земеделието, последно изменена с Директива 91/692/ЕЕС.*

- изготвен е доклад относно прилагането на национално ниво на Наредба за реда и начина за оползотворяване на утайки от пречистването на отпадъчни води чрез употребата им в земеделието;

3. Дейности по водене на публични регистри за отпадъци

3.1.Регистър на лицата, притежаващи документи за извършване на дейности с отпадъци.

Издадените документи за дейности с отпадъци от всички РИОСВ се получават ежемесечно и се въвеждат в софтуера за визуализация на документите в Интернет. За отчетния период са получени 2490 документа, които са въведени в софтуера за визуализация на документите в Интернет.

а. Регистър на лицата, пускащи на пазара продукти след употребата на които се образуват масоворазпространени отпадъци.

От м.март е въведена информационната система за регистрация на лицата, пускащи на пазара продукти (електрическо и електронно оборудване, батерии и акумулатори, масла, гуми и полиетиленови торбички), след употребата на които се образуват масово разпространени отпадъци (МРО). С въвеждането и отпада изискването за подаване на заявки за регистрация на хартиен носител. Към края на 2013г. са регистрирани 2226 лица.

б. Регистър на лицата, извършващи дейности като търговци или брокери на отпадъци по ЗУО

Към края на 2013 г. са регистрирани 375 лица, извършващи дейности като търговци и брокери на отпадъци.

4. Изпълнени дейности по Заповед № 124/28.05.2012 г. на изпълнителния директор на ИАОС във връзка с ангажиментите на ИАОС по т. III.2.3 и т.IV.3. на Ръководството за основно охарактеризиране на отпадъците и прилагане на критериите за приемане на отпадъци на различни класове депа.

Получени са 12 комплекта документация, които са приключили с 5 становища за депониране, 4 съгласувани плана за вземане на проби за изпитване на отпадъци с цел основно охарактеризиране и 3 плана са върнати за допълване.